

סיכום ניסויים - התמודדות עם נמלי אש במטעי אבוקדו בישראל 2022

יונתן מעוז¹, דור רחמני², מנשה לנג²

1. שולחן מגדלי האבוקדו במועצת הצמחים 2. חברת לוקסמבורג

תאור הידע והמצב כיום:

נמלת האש הקטנה (*Wasmannia auropunctata*) התגלתה בישראל בשנת 2005 וכיום נפוצה בכל הארץ. הנמלה מופיעה ברשימת מאה המינים הפולשים הבעייתיים ביותר בעולם של האיגוד הבין-לאומי לשימור הטבע ומשאבי הטבע. שלא כמיני הנמלים המקומיות, עקיצתה של נמלת האש כואבת מאוד ויוצרת מעין כווייה. לפני שנים בודדות החלו להגיע דיווחים על נוכחות של נמלי אש במטעי אבוקדו. הנמלים עקצו והפריעו לקבוצות הפועלים שעבדו בשטח עד כדי כך שהפועלים ביקשו לא להכנס לחלקות בהן יש נמלי אש. חשוב לציין שהנמלה לא מזיקה לעץ אלא לבני האדם שעובדים במטע. במטעי האבוקדו הנמלים מסתובבות על הקרקע, הטיפטוף והעצים. הנמלים בונות את הקינים שלהן בקרקע או על העץ בסדקים. כיוון שבכל קן מספר מלכות קשה להדביר את הקינים רק על ידי ריסוסי קרקע, למעשה הדברה אידיאלית של הנמלים מבוצעת על ידי פיזור פיתיון רעיל אותו הן לוקחות לקן ומעבירות למלכות. רק לאחר שכל המלכות הושמדו הקן מתפרק. בעונה האחרונה בוצעו שני ניסויים הקדמיים בשיתוף עם חברת לוקסמבורג לבחינת היכולת להדביר את נמלי האש בריסוסי קרקע.

שיטות:

בעונת 2022 בוצעו שני ניסויים לבחינת היכולת להדביר נמלי אש בעזרת טלסטאר גרגירי. הטלסטאר הגרגירי נבחר כיוון שהחומר ידוע כקוטל נמלים שאינו מתפרק מהר ועובר הפעלה לאחר הרטבה. כך, שאם הניסויים יראו שהחומר אפקטיבי כנגד הנמלים יתכן ויהיה אפשר ליישם אותו לקראת סוף החורף, החומר יופעל בגשמים האחרונים לעונה וידביר את נמלי האש שמתעוררות לפעילות באביב. הניסויים בוצעו במטע בית העמק ובמטע משמרות בחלקות עם נגיעות גבוהה של נמלי אש. בכל חלקה נבחרו 5 שורות לטיפול עם שורה רווח בין כל שתי שורות של טיפול. הניסוי הועמד בצורת בלוקים באקראי כאשר בכל בלוק חמישה טיפולים: (1) טלסטאר בריכוז 5 גר' לעץ, (2) טלסטאר בריכוז 10 גר' לעץ, (3) טלסטאר בריכוז 20 גר' לעץ, (4) דורסן 30 גר' לעץ (שימש כסטנדרט), (5) ביקורת לא מטופלת. על מנת לוודא שבכל אחת מהחזרות יש נמלי אש פוזרה במבה (במבה משמשת כפיתיון משיכה חזק מאוד לנמלי האש) ונבדקה לנוכחות נמלי אש לאחר כחצי שעה. בכל החזרות נמצאו נמלים. בבית העמק הניסוי החל בסוף יוני ובמשמרות בתחילת יולי. כיוון שבתקופה זו כבר אין גשמים שיפעילו את החומר נעשה שימוש בהרטבה של הטיפטוף בכדי להפעילו. לאחר כחודש נבדקה ההשפעה של הטיפולים השונים על נמלי האש שוב בעזרת פיזור במבה בכל אחת מהחזרות ובדיקתה לאחר כחצי שעה לנוחות נמלי אש.

תוצאות:

בשני הניסויים התקבלו תוצאות דומות, הטיפול של הדורסן היה המוצלח ביותר והדביר לחלוטין את כל נמלי האש בכל החזרות. לאחריו הטיפול במינון של 20 גר' לעץ שהדביר את הנמלים ב 9

מתוך 10 החזרות לטיפול (בשני הניסויים). הטיפולים במינונים הנמוכים יותר לא הדבירו בצורה מספקת את הנמלים.

מסקנות:

בסיכום תוצאות שני הניסויים נראה שלטלסטאר הגרגירי במינון 20 גר לעץ פוטנציאל להדביר את נמלי האש. אם זאת, בכוונתנו לבחון האם פיזור של החומר בסוף העונה הגשומה יאפשר הדברה יעילה של הנמלים כאשר הקן מתעורר לאחר החורף. במידה והחומר ימצא יעיל נפעל לרישוי שלו על מנת לטפל בנמלי אש במטעי אבוקדו. בנוסף בימים אלו נעשה ניסיון לגיבוש הצעת מחקר בנושא התמודדות עם נמלי אש במטעים. המחקר יובל על ידי חוקר ממוחה לנמלים אלו. יתכן שהעבודה בעונה הבאה תשולב בתוך מחקר גדול יותר שיקיף חומרים ושיטות נוספות להתמודדות עם הנמלים.